

Dysleksja a nauka języków obcych

W tym roku obchody Europejskiego Tygodnia Świadomości Dysleksji przypadły w dniach 6-12 października. W ramach obchodów specjalistki z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Aleksandrowie Kujawskim przeprowadziły badania przesiewowe pod kątem „ryzyka dysleksji” dzieci w wieku przedszkolnym w Samorządowych Przedszkolach Nr 1 i Nr 2 w Ciechocinku.

Dysleksja rozwojowa to specyficzne trudności w nauce czytania i pisania. Określenie „rozwojowa” oznacza, że trudności pojawiają się w okresie rozwojowym, a zatem w dzieciństwie. Najczęściej trudności ujawniają się w szkole, a tymczasem **objawy można zauważyć już w wieku przedszkolnym**. Podłożem tych zaburzeń, które występują u dzieci o prawidłowym rozwoju umysłowym, jest nieprawidłowe funkcjonowanie ośrodkowego układu nerwowego. Poszczególne rodzaje tych trudności mogą występować w izolacji lub łączyć się ze sobą. Są to: **dysleksja** - trudności w czytaniu, któremu często towarzyszą trudności w pisaniu; **dysgrafia** - trudności w opanowaniu kaligrafii, niski poziom graficzny pisma (brzydkie, czasem wręcz nieczytelne pismo); **dysortografia** - trudności w opanowaniu poprawnej pisowni (rażące i nagminne popełnianie błędów ortograficznych). Uczniowie z dysleksją rozwojową mają prawo do diagnozy, terapii, dostosowania formy nauczania i wymagań do ich poziomu. Dziecku należy się pomoc ze strony nauczyciela i rodziców. **Otrzymanie opinii stwierdzającej dysleksję nie jest ostatnim, ale pierwszym krokiem na drodze do pokonania trudności**. Nie należy zwalniać ucznia z obowiązku pracy nad problemem, ale dziecko powinno wiedzieć jak pracować, i mieć świadomość, że jego praca przyniesie efekty.

Uczniowie z dysleksją często mają za sobą wiele niepowodzeń szkolnych. Dlatego zdarza się, że już na wstępie są nastawieni lękowo, zrezygnowani lub uprzedzeni do wielu przedmiotów, szczególnie tych, które oceniają jako mogące sprawić im trudność, tak jak jest to w przypadku języka obcego. Kiedy uczeń reaguje lękiem i nie wierzy w swoje możliwości, występujące trudności pogłębiają się. W związku z tym należy zapewnić mu komfort uczenia się w warunkach, w których nauka jest przede wszystkim zabawą. Na żadnych zajęciach szkolnych czy pozaszkolnych nie stosuje się lepszych zabaw i pomocy dydaktycznych niż podczas lekcji języka obcego. Nauczyciele języków dysponują atrakcyjnymi książkami, kasetami i innymi pomocami do nauki swojego przedmiotu. Z powodzeniem mogą wykorzystywać je do pracy z uczniami dyslektycznymi. Materiał przeznaczony do nauki musi być jak najbardziej różnorodny i podany w atrakcyjnej formie. Ponadto dobrze jest, kiedy angażuje się jak najwięcej zmysłów. Dlatego właśnie **na dobrych lekcjach języka obcego ruszamy się, słuchamy i śpiewamy piosenki, mówimy, oglądamy obrazki, dotykamy**

przedmiotów i gramy w gry. Uczniowie z dysleksją często mają trudność z koncentracją i podzielnością uwagi, dlatego trzeba unikać monotonii i wprowadzać różnorodne ćwiczenia; ćwiczenia nie powinny być za długie. Osoby ze stwierdzoną głęboką dysleksją mają trudność w zatrzymaniu na dłużej w pamięci słyszanych i zapisanych informacji. Uczenie powinno przebiegać w oparciu o metody wielozmysłowe. Musi też opierać się na wielokrotnym powtarzaniu. Należy trzymać się zasady regularnego powracania do opanowanych wcześniej partii materiału. Każdy problem gramatyczny należy ćwiczyć przy użyciu całego zestawu zabaw, gier i zadań. Powinno korzystać się na przemian z materiału literowego i nieliterowego. Dużym wsparciem dla ucznia z zaburzeniami funkcji wzrokowych i językowych jest pamięć kinestetyczna, a zatem wprowadzamy jak najwięcej ruchu. Ruch sprzyja odreagowaniu napięć emocjonalnych, a zatem ułatwia uczenie się. Wskazana jest praca na dużych arkuszach papieru na podłodze oraz piosenki z pokazywaniem.

Badania prowadzone na świecie oraz doświadczenia szkół wykazały, że w dobrych programach edukacyjnych uwzględniono sześć czynników: właściwy nastrój i atmosfera uczenia; prezentacja tematu angażująca wszystkie zmysły; twórcze i krytyczne myślenie; gry, dramy, zabawy i praktyczne działanie; stosowanie zdobytej wiedzy w praktyce oraz regularne powtórki. Na zakończenie kilka rad dla uczących się języków obcych: *przed przystąpieniem do nauki zrelaksuj się, *przeznacz kilka minut na wizualizację ostatniego sukcesu (np. pochwała nauczyciela, dobra ocena); *przejrzyj lekcję i zwróć uwagę na słownictwo; *materiał do nauczania zapisz w dwóch kolumnach (po polsku i w języku, którego się uczysz); *nagraj tekst, czytając spokojnie, z przerwami; *narysuj szkic do tekstu, wyrysuj kolorowe słowa i frazy w rysunki odpowiadające kolejności wydarzeń w opowiadaniu; *podkreśl kolorami to, co chcesz zapamiętać; *baw się, przenieś się w świat fantazji, odegraj opowiadanie; *zamykając oczy, wyobraź sobie sceny opowiadania, w wyobraźni nagrywaj taśmę wideo, *wykorzystaj nowe słownictwo do stworzenia np. krzyżówki; *ucz się słówek i zwrotów tuż przed pójściem spać i powtarzaj zaraz po przebudzeniu; *zapamiętany materiał powtarzaj; *najlepszą powtórką jest konwersacja - dlatego dobrze jest uczyć się języków obcych we dwoje.

Profesor Albert Galaburda stwierdził, że osoby z dysleksją powinny być uważane nie za mające trud-

ZDRÓJ CIECHOCIŃSKI listopad 2014

20

ności w uczeniu się, ale za osoby, które mają odmienne zdolności. Te słowa przywracają wiarę w osiągnięcie sukcesu. Zrozumienie problemów dzieci z dysleksją oraz właściwe dobranie metod nauczania i terapii stanowią klucz do osiągnięcia sukcesu - uzyskania pożądanego efektów edukacyjnych. **Efekty zminimalizowania trudności jakie wnoszą w życie dysleksja są tym lepsze, im wcześniej podjęta jest terapia oraz**

im większe jest zaangażowanie ze strony rodziców.

Nauczycielom języka angielskiego polecam książkę: „Dyslexia in the English Classroom. Techniki nauczania języka angielskiego uczniów z dysleksją.” Wyd. Harmonia.

Monika Kofel-Dudziak
Tel. 783 133 336